

byly přivítány a pohoštěny městskou radou; dále pořádán lunch předsedkyní mezinárodní federace Prof. Dr. Cullis v Autoklubu, panem primátorem Drem Baxou recepce v primátorských salonech v Ústřední knihovně, československou předsedkyní gala-diner v Obecním domě, jehož se zúčastnili zástupci vlády.

Dne 23. července uspořádala pro delegátky Dr. Alice Masaryková, která jest členkou čl. Sdružení, Garden-Party v Královské zahradě, které se zúčastnil pan prezident republiky Dr. Masaryk, který při této příležitosti učinil skvělý neočekávaný dar ve prospěch mezinárodního stipendijního fondu Mezinárodní federace vysokoškolsky vzdělaných žen, věnovav mu částku 1.000.— Liber šterlingů. Oficiálně zahájeno bylo zasedání rady 21. července v zasedací síni Staroměstské radnice slavnostní schůzí, již se zúčastnili zástupci za ministerstvo školství, za ministerstvo zahraničí, za hlavní město Prahu pan primátor Dr. Baxa, celé předsednictvo mezinárodní federace, delegátky a řada hostů. Za vládu učinil projev pan ministerský rada Dr. Spíšek, a za hlavní město Prahu pan primátor Dr. Baxa, předsedkyně mezinárodní federace Dr. Cullis proslovila zajímavou přednášku, v níž ukázala, jak se uplatňuje vysokoškolsky vzdělaná žena v různých státech světa.

Připomenouti sluší, že vypravena byla deputace k hrobu Dr. Elšky Krásnohorské, kde položeny byly jménem Mezinárodní federace květiny s červenobílými stuhami, a s věnováním »Mezinárodní federace universitně vzdělaných žen zakladatelce prvního českého dívčího gymnasia«.

Kromě oficiálních slavností měly delegátky příležitost v přátelských schůzkách seznámiti se se členkami čl. sdružení, a přátely ženského studia.

Příští zasedání rady koná se k pozvání americké federace ve Spojených státech, která za tím účelem vypraví bezplatně loď do Evropy pro evropské delegátky.

Pokud jde o meritorní výsledky jednání rady nutno zejména upozorniti na tyto body:

Zásady udělování studijních stipendií členkám národních sdružení, spolupráce s jinými mezinárodními organizacemi, výměna lékařek, středoškolských profesorek, knihovnic a bibliotekářek, organizace skupinových vědeckých zájezdů do jednotlivých států, opatrování bibliografie vědeckých prací žen atd.

Sjezdy konané mezinárodním sdružením vysokoškolsky vzdělaných žen jsou důležité k dosažení cíle mezinárodní federace, neboť na sjezdech setkávají se vynikající pracovnice různých národů a oborů, nejrozmanitějších povolání, ale stejných zájmů a podobné průpravy pro život, takže si mohou rozuměti.

Mezinárodní federace poskytuje pomoci svým členkám, cestují-li v cizině, a buduje za tím účelem v různých městech své domy, pensionáty, v nichž by se mohly jeho členky ubytovati, navštívit-li město, nebo pobývaly-li tam delší dobu za účelem studijním. Takové pensionáty zřízeny jsou v řadě velkých měst (New York, Washington, Baltimore, Filadelfii, Paříži, Montreelu, Římě a Athénách). V roce 1927 otevřena byla »Crosby Hall« v Londýně, která může poskytnouti ubytování skoro 50 členkám.

Nejdůležitějším úkolem mezinárodní federace jest však poskytování stipendií, a to jak mladším studentkám, tak i graduovaným ženám k další vědecké práci. Za tím účelem zřízen byl mezinárodní stipendijní fond, jehož úroků používáno jest k udělení stipendií členkám mezinárodní federace k účelům studijním v cizině. Mimo to zřizují i vlastní stipendia pro akademické ženy cizích států jednotlivá národní sdružení. Mezinárodní federace zabývá se dále otázkou výměny lékařek, středoškolských profesorek, knihovnic a bibliotekářek a organizací skupinových vědeckých zájezdů do jednotlivých států. Mezinárodní federace čítá dnes na 55.000 členek různých národních federací, téměř všech evropských států. Sdružení vysokoškolsky vzdělaných žen v RCS. jest členem M. F. od roku 1921, a podepsaná jest po řadu let první místopředsedkyní.

JUDr. Anděla Kozáková.

Rozhodnutí nejvyššího soudu.

Uzavřel-li kdo za platnosti zákona o ochraně nájemníků nájemní smlouvu ve starém domě na více let za určitou činži, pokládá se tato smlouva dle uvedeného zákona po projití smluvené doby za prodlouženou na neurčitý čas a sice i co do výše nájemného, takže pronajímatel nemůže činži jednostranně libovolně zvýšiti, nýbrž, neodpovídá-li snad výše její přípustné dle zákona na ochr. náj., lze se domáhati zvýšení její jen v mezích tohoto zákona.

(Rozhodnutí nejvyššího soudu z 22. listopadu 1929 Rv I 178/29.
Krajský soud civilní v Praze Ck V 396/27.)

Žalobce uzavřel se žalovaným dne 3. srpna 1923 nájemní smlouvu na dobu 4 let za roční nájemné 8500 Kč.

Po projití této smluvené lhůty nájemní, s ohledem na ustanovení § 2 zák. ze dne 26. března 1925 č. 48 sb. z. a n., dle něhož tuto nájemní smlouvu sluší pokládati za prodlouženou na neurčito, domáhal se žalobce na žalovaném placení činže 56.000 Kč ročně resp. 14.000 Kč čtvrtletně jako prý činže přiměřené.

První soud žalobu zamítl.

Vrchní soud (rozh. z 19. listopadu 1928 Co II 315/28) rozsudek prvního stolice z těchto důvodů potvrdil: Z ustanovení § 2 zák. č. 48/1925 sb. z. a n. plyne, že i na předmětný prodloužený nájemní poměr vztahuje se tento zákon o ochraně nájemníků. Jen § 14 cit. zákona stanoví, že na nájemní smlouvy učiněné v obě od 1. května 1922 do 31. března 1925 na určitou dobu aspoň 3 let nevztahuje se ustanovení § 8—12 cit. zák., které připouští zvýšení nájemného.

Sporno jest však, zda prodloužením doby nájemní dle zákona o ochraně nájemníků prodloužila se úmluva nájemní i co do výše požadovaného nájemného. A tu je odvolací soud prvý, že podle ustanovení § 2 odst. 3. cit. zák. prodloužil se poměr nájemní nejen co do doby, ale i co do výše nájemného. Přezkoumáním smluvené činže jest sice při takových smlouvách dle § 22 cit. zák. vyloučeno, ale poměr nájemní zůstává pod ochranou tohoto zákona, když zákon ten sám pokládá smluvní nájemní poměr za prodloužený na neurčito za podmínek v něm uvedených, které tu také skutečně jsou. Při tom ustanovení § 14 cit. zák. nemá jiného významu, než že soud není oprávněn zkoumati, zda smluvená činže odpovídá předpisům zákona o ochraně nájemníků. Přičilo by se ale duchu tohoto zákona, aby pronajímatel mohl zvýšiti smluvené nájemné po uplynutí smluvní doby nájemní, jak by chtěl, poněvadž by tím i trvání smluvní doby na neurčitou dobu bylo ohroženo. Je proto odvolací soud toho názoru, že pronajímatel nemůže vůbec žádati zvýšení smluveného nájemného, leda v tom případě, kdyby toto nájemné neodpovídalo nájemnému dle zákona o ochraně nájemníků a bylo menší než nájemné dle tohoto zákona i s přípustným zvýšením dle § 8—12 cit. zák.

Za tohoto stavu věci nelze jinak za to míti, než že nájemné, ve smlouvách dle § 2 odst. 3 cit. zák. stanovené, trvá i po prodlouženou dobu nájemní a že toto nájemné nelze jednostranně zvýšiti, nýbrž jen dohodou stran nebo soudním rozhodnutím v mezích zákona o ochraně nájemníků, jehož platnost po uplynutí smluvené doby nájemní nastala, jsou-li tu podmínky k takovému rozhodnutí.

Správně proto první soud žalobu zamítl.

Nejvyšší soud dovolání žalobcovu nevyhověl. Důvody: Odvolací řízení není úplné a také nebyla sporná věc posouzena nesprávně.

Neprávně spatřuje dovolatel neúplnost odvolacího řízení v tom, že v něm nebyl o přiměřenosti žalobou požadované činže připsušen důkaz znalci. Otázka přiměřenosti činže je pro rozhodnutí rozepře, jak je zjevné ze správných věcí i zákonu vyhovujících důvodů naříkaného rozsudku, pro rozhodnutí rozepře nezávažná proto o ní nelze podle § 275 odst. 1. c. ř. s. prováděti nějaké důkazy.

Nebylo zákonného důvodu ku přerušení řízení a vyžádání rozhodnutí o výši nájemného podle § 25 zák. o ochraně nájemníků, neboť se dovolatel nedomáhá žalobou této činže, nýbrž činže, »která odpovídá hodnotě nájemního předmětu«, o níž bez dalšího bližšího odůvodnění prostě uvádí, že činí ročně 56.000 Kč.

Není tedy ani v této příčině podle č. 2. § 503 c. ř. s. uplatněný důvod dovolací opodstatněn.

V otázce správnosti právního posouzení sporné věci odvolacím soudem jsou dovolací vývody opakováním právního názoru dovolatelem v řízení soudy první stolice a v řízení odvolacím hájeného, jehož podstatou jest, že prodloužením nájemní doby není prodloužena nájemní smlouva ve příčině výše nájemného. Dovatel nedbá právní podstaty nájemní smlouvy, která podle § 1094 obč. z. platí za zcela dojednanou a užívání věci pokládá se za koupené, jakmile se smluvní strany dohodly o podstatných kusech nájmu, to jest o věci a ceně. Také nedbá doslovu § 2 odst. 3. zákona o ochraně nájemníků, podle kterého se na určitou dobu uzavřené smlouvy nájemní pokládají po dobu platnosti zákona za učiněné na neurčitou dobu, tedy prodloužuje se tímto ustanovením nájemní smlouva, to jest všechny její »podstatné kusy«, kterými jest podle § 1094 obč. z. nájemní předmět a výše umluvené činže a není myslitelné, aby na určitou dobu učiněná a zákonem na neurčito prodloužená nájemní smlouva jako taková přestala po zákonitěm prodloužení existovati, neboť kdyby měla zaniknouti dohoda o výši nájemného, už by tu nebylo nájemní smlouvy vůbec a nebyla by podle § 2—3 odst. zák. o ochr. náj. prodloužena nájemní smlouva, nýbrž, kdyby byl dovolatelův právní názor správný, byla by nájemní smlouva původní zrušena a nahrazena novou, jinou smlouvou.

Ve skutečnosti se dovolatel tím, že se dožaduje žalobou zaplacení činže, »která odpovídá hodnotě nájemního předmětu«, o níž bez dalšího bližšího odůvodnění prostě uvádí, že činí 56.000 Kč ročně, domáhá vůči žalované straně ujednání nové smlouvy nájemní, při čemž jednostranně vnucuje žalované straně místo staré, ročně podle smluvního ujednání 8500 Kč činící činže, novou, ale čtvrtletně 14.000 Kč činící činži.

Je tedy dovolání bezdůvodné a nelze mu vyhověti. r.

Fuse společenstva s jiným společenstvem není ničím jiným než zvláštním způsobem zrušení družstva; má-li tedy družstvo splynouti s jiným, nutno předem usnésti se na jeho zrušení a likvidaci a tu též provést.

(Rozhodnutí nejvyššího soudu z 28. listopadu 1929 R I 647/29.
Krajský soud v Písku Firm 1201/28.)

Nájemní a stavební družstvo v R. usneslo se na zrušení a po provedené likvidaci, která byla valnou hromadou schválena, bylo vymazáno v obchodním rejstříku a spojilo se s jiným družstvem téhož druhu v P.

Několik členů bývalého družstva v X žádalo o nové zapsání tohoto družstva uvádějící v návrhu, že likvidace nebyla provedena správně.

První soud zamítl návrh.

Soud rekursní potvrdil usnesení to.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolací stížnosti. Odůvodnění: Napadené usnesení rekursního soudu, jímž bylo potvrzeno usnesení soudu rejstříkového, není ve zřejmém rozporu se zákonem ani se spisy, a není ani stíženo zmatečností. Není tu tedy podmínek § 16 cis. pat. ze dne 9. srpna 1854 č. 208 ř. z. a nemohlo býti dovolací stížnosti vyhověno.

Vzhledem k vývodům této stížnosti dlužno však dodatí toto:

Jak nejvyšší soud již vyslovil v plenárním usnesení ze dne 21. června 1923 č. pres. 540/23 (číslo 2753 sb. n. s.), nem k zápisu výmazu likvidace firmy vůbec třeba svolení berní správy ve smyslu § 8 zákona ze dne 17. února 1920 č. 134 sb. z. a n. Bylo ho ovšem třeba k zápisu usnesení o dobrovolném zrušení společenstva, rejstříkový soud si však před vyřízením opovědi zrušení a likvidace družstva ze dne 8. listopadu 1928 nevyžádal tohoto svolení a povolil zápis usnesením ze dne 19. listopadu 1926 č. j. Firm 1056/26.

Než tato závada byla odklizena dodatečným prohlášením berní správy v Prachaticích ze dne 13. listopadu 1929, že proti výmazu firmy »Nájemní a stavební družstvo v R.«, zapsané společenstvo s ručením obmezeným v likvidaci nečiní námitek.

I jinak bylo vyhověno podmínkám, jež třeba splniti před výmazem firmy. Rské společenstvo usneslo se na valné hromadě dne 5. září 1926 na likvidaci po sloučení se stejným družstvem v P. Zákon ze dne 9. dubna 1873 č. 70 ř. z. se sice výslovně nezmiňuje o fusi jako zrušovacím důvodu, než fuse dle své právní povahy není ničím jiným než zvláštním

způsobem zrušení Družstva usnesením společenstva (§ 36 č. 2 úvod. z.). Má-li tedy společenstvo splynouti s jiným, nutno se předem usnésti na jeho zrušení a likvidaci, což se právě stalo na valné hromadě z 5. září 1926. Jinak bude obdobně použiti také předpisu čl. 247 obč. zák., při čemž je však nezbytně třeba zachovati se i podle § 40 zák. družstevního, co do vyzvání věřitelů, aby se u společenstva přihlásili (viz: Dr. Em. Stross: das oesterr. Genossenschaftsrecht str. 245 a srovnej Dr. K. Hermann Otavský: všeobecný zákon obchodní str. 851 a II. díl str. 1774). Toto vyzvání jest ve spisech vykázano.

Valná hromada ze dne 26. října 1927 schválila konečnou likvidační bilanci, udělila likvidátorům absolutorium a usnesla se na výmazu družstva ze společenstevního rejstříku, tedy na výmazu likvidační firmy. Podle konečné bilance vyvažují pasiva družstva jeho aktiva.

Není tedy závady, aby navrhovaný výmaz nebyl povolen. Vyslovují-li stěžovatelé domněnku, že likvidační bilance nebyla správná, nemůže to vyvrátiti skutečnost, že byla valnou hromadou schválena a že bylo likvidátorům dáno absolutorium. Bilance byla sestavena ke dni 28. října 1927 a téhož dne byla valnou hromadou schválena a absolutorium likvidátorům uděleno. Tím dnem nutno tedy pokládati likvidaci zrušeného družstva za skončenou.

Pokud byla zamítnuta opověď stěžovatelů k opětovnému zápisu družstva, stačí poukázati k důvodům, jež uvedeny jsou již v rozhodnutí nejv. soudu pod č. 3602 sb. nejvyš. soudu.

r.

Rejstříkový soud není oprávněn přezkoumávat zákonitost postupu valné hromady při volbě členů představenstva akciové společnosti, proto není oprávněn při opovědi nově zvolených členů představenstva požadovati výkaz o řádném svolání valné hromady.

(Rozhodnutí nejvyššího soudu ze 7. prosince 1929 R I 852/29.
Krajský soud v Litoměřicích Firm 3877/29.)

Rejstříkový soud vrátil opověď akciové společnosti k předložení výkazu, že byla valná hromada, ve které členové představenstva byli zvoleni, řádně svolána.

Společnost si do tohoto usnesení stěžovala, avšak soud rekursní stížnosti nevyhověl.

Odůvodnění: Stěžovatelka napadá usnesení soudu první stolice, poněvadž prý soud rejstříkový není oprávněn zkoumati zákonitost usnesení valné hromady, ve které členové představenstva byli zvoleni.

Stěžovatelka není v právu. Neboť mínění jejímu bylo by lze jen tenkrát přisvědčiti, kdyby, jak Staub Pisko v § 34 a k čl. 224 obč. z. uvádí, usnesení valné hromady nebylo předmětem zápisu do obchodního rejstříku. Tomu však v daném případě tak není, neboť zápis nově zvolených členů představenstva do rejstříku má se státi na základě usnesení valné hromady.

Příkaz soudu k doplnění opovědi nemůže odstraniti, zrušiti ani poukaz stěžovatelky na tu skutečnost, že stěžovatelka jako akciová společnost podléhá dozoru správních úřadů. (Staub Pisko § 34 b k čl. 224 obč. z.)

Nejvyšší soud vyhověl dovolací stížnosti, zrušil obě nižší usnesení a nařídil prvnímu soudu (rejstříkovému), aby nahléd k důvodům, pro které byla opověď vrácena, o ní po zákonu jednal.

Odůvodnění:

Stěžovatelka napadá usnesení rekursního soudu pro zjevný rozpor se zákonem a stížnosti její nelze upřiti oprávnění.

Podle spolkového zákona ze dne 26. listopadu 1852 č. 253 ř. z., jehož jest použití na akciové společnosti, jak patrné z § 32 uvoz. zák. k obč. zákoníku, podléhají akciové společnosti dozoru správních úřadů a proto není třeba, aby rejstříkový soud přezkoumal zákonitost postupu valné hromady při volbě členů představenstva, akciové společnosti.

Takové přezkoumací právo lze přiznati rejstříkovému soudu pouze tehdy, když zápis usnesení valné hromady do obchodního rejstříku má konstitutivní význam, takže jest povinností rejstříkového soudu, aby samostatně zjistil jak věcné tak formální předpoklady platnosti takového zápisu. O takové usnesení tu však nejde, což rekursní soud přehlíží, nařikávané usnesení odporuje proto zřejmě zákonu a vyhovujíc dovolací stížnosti bylo se usnésti, jak se stalo. (Srov. Komentář Staub